turul oli. Nüüd juhtus üks õnnetus, mis juba mitu kaupmeest ilma oma süüta waeseks on teinud ja weel edespidigi saab tegema. Üks neist rikamatest linaostjatest kaupmeestest Inglis-maal, kes igal aastal mitu laewa koormat linu meie maalt wõtis, oli bankrotiks (se on: kehwaks) jäänud, mis läbi ka üks suurem Ria kontori kaupmees, kelle kätte Willemi poeg oma linad oli müünud, niipalju raha ärakautas, et oma wõlglastele enam ei jõudnud maksta. Üks suur hulk teisi kaupmehi, kes Ria rika rahamehega asja ajanud, saiwad enam ehk wähem kahju; aga Willemi poeg, kes kõik oma linad selle peale temale oli müünud, et maksu pidi saama, kui raha Inglis-maalt kätte tuleb, kautas oma kõige waranduse ja hulga wõerast raha weel pealegi; nõnda et aru ühes, kus wara ja pood üheskoos äramüüdi, tema wõlaandjad enam ei saanud, kui 20 rubla saea eest. Se on: kellel tuhat rubla oli saada, se ei saanud enam kui kaks saba; kahekša sada läksid tuulde. Se kogemata raske õnnetus, mis kui rahepilwe äkitselt Willemi poea peale langes ja teda ühe hoobiga rikast mehest kehwaks oli teinud, ehmatas teda nii rängaste, et ta sõnumid saades otsekui surnu maha langes, aega mööda kül natuke jälle toibuma hakas, aga üks käsi ja jalg jäiwad mehel alwatud ja meele mõistus nõdraks. Ta elas kül weel mõne aasta waesel wiisil, kus abikaasa oma näpu-tööga pisut rahakopikaid teenis, tiislar õemees ja wanem õde, kes alles tüdruku põlwes elas, oma weike töö ja teenistuse palgaga teda nälja küüsist

peastsid. Paari aasta pärast alwati teda teistkorda, kus surm kolm pääwa iljemine tema wiletsa pääwadele otsa tegi. — Kuda ma kuulin, ei ole Willemi wanem tütar ial mehele läinud; teine õde, tiislari emand, elab, ma usun, praegu weel Tallinnas, tema kaswatas ka wenna lapsed, kui nende ema Wenemaale ühe rika mõisniku juures teenistust sai, kus ta laste üle waatas ja omast teenistuse palgast iga aasta osakese Tallinna, laste kaswatamise tarbeks, läkitas.

Ehk kül Willem ise päritud raha kahewõrra oli kaswatanud, lapsed temal häästi siginend ja auusaks inimeseks saanud, siiski ei olnud tema lapse lapsed mite kopikat suurisa waranduseşt näinud, waid kõik oli lühikese aea sees käsna tuulde läinud. Oleks Willem raha asemel kui Jüri päris koha wõtnud ja omast poeast põllumehe kaswatanud, ma arwan, tema lapsed elaksid weel praegu seal koha peal. Käigu ka kui mitu nuhtluse witsa ühe taluperemehe pää üle, wesi ehk tuli, siiski jääb koht ika oma paigale, ja hoolekas peremees wõib käsi liigutates ja nõupidades igast kogemata häda kitsikust aega mööda teerada leida, mis teda uue murule juhatab. Põllumehel ei ole midagi kurjemat waenlast, kui arglik meel, mis teda wiletsuse aeal nõdraks ja töntsiks teeb, et kuskilt abi ei oska otsida ega teist teed enesele teha, kui wana tutaw tee kogemata eest kinni oli pandud. Meie Isa taewas, kes piisemale loomakesele, kellest mitu kogonist klaaside abita meie silma ei paista, toitu on loonud ja kõiki elu-ülespidamise tarwitust etemuretsenud, kinkis inimesele, k-

Maa-rahwa Kasuline Kalender 1858, lk 132